Česko

Frankfurtský knižní veletrh
Čestný host 2026

Když rozumím sám sobě

Metodický materiál
pro práci s knihou
na 2. stupni ZŠ

Tento materiál byl připraven v rámci projektu Czechia 2026 – čestné hostování ČR na Frankfurtském knižním veletrhu.
www.czechia2026.com
Metodické listy pro 2. stupeň základních škol zpracovalo Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského.

Autorka
Edita Vaníčková Makosová, NPMK

Téma
komunikace, seberozvoj, dospívání

Anotace programu
čtenářská a tvůrčí dílna

Cílová skupina
6.–8. třída

Časová dotace
90 minut

Základní gramotnost
čtenářská a pisatelská

Vzdělávací oblasti
jazyk a jazyková komunikace, český jazyk a literatura

Klíčové kompetence
kompetence komunikační, kompetence k řešení problémů

Průřezová témata
osobnostní a sociální výchova, společnost pro všechny

Úprava pro handicapy

Potřebné pomůcky
tabule, flipchart, ukázky textu

Použité knihy
PROCHÁZKOVÁ, Iva. *Džojo, jedenáct a čtvrt*. V Praze: Albatros, 2025. ISBN 978-80-00-07951-6.

Klíčová slova
příběhy o chlapcích; příběhy o dětech; příběhy o rodině; příběhy o dospívání; příběhy o přátelství; příběhy ze školního prostředí; příběhy o sprejerech; pro čtenáře od 10 let;

Anotace knihy
Život je na nudu moc krátký! Originální vyprávění o kamarádech, rodičích a škole. Když má člověk ve jménu radost, jsou všechny problémy i výzvy osudu zajímavé a vzrušující. A jedenáctiletý Džojo ji opravdu má – jeho jméno v esperantu právě znamená radost. Svět se podle něj hemží zajímavými lidmi, z oblud se stávají kámošky, kočky mají magické oči, ve třídě bydlí dvanáctinohý pavouk a hrdinům řeckých bájí se dá přepsat životopis.

Osnova programu

Evokace

Lektor vyzve třídu, aby společně zrekapitulovala, co se o knize a hlavním hrdinovy dozvěděli v minulé dílně. Zeptá se, zda je ve třídě někdo, kdo už knihu četl. Pokud ano, čtenáře přizve k sobě a dá mu funkci kopilota (vzhledem k tomu, že zná odpovědi na otázky, které lektor bude pokládat, může spolurozhodovat s lektorem, zda jsou odpovědi správně, případně vymýšlet nápovědy).

Vracíme se společně k nedořešeným otázkám z minulého čtení:
Kdo je Hlava a Kosatka? Proč Tatum neřekne své mámě do telefonu, že má zlomenou nohu a jede do nemocnice?

Na závěr evokace položíme otázku: Co je podle Oskara Džojův problém? *10 min*.

Uvědomění

Aktivita č. 1: Žáci si přečtou ukázku od str. 25, od textu „Tati, má každej člověk nějakej problém?“ až do str. 28 (Poslední věta „Ve třídě obstojíš.“)

Po přečtení následuje diskuse, zda má někdo ve třídě také podobný problém. Co by žáci Džojovi poradili, jak s problémem bojovat. Problém i rady dětí zaznamenáváme na tabuli. *15 min*.
Lektor přečte rady, které navrhuje otec hrdiny (str. 28–29). Porovnáme, popř. můžeme doplnit na tabuli. 5 min.

Aktivita č. 2: Čteme společně ukázku ze str. 141–149. Čteme potichu, každý sám. *25 min*.

Otázky k diskusi po přečtení ukázky: Jaký máte názor na nápad paní učitelky. Uvítali byste podobný projekt? Proč ano, proč ne. Souhlasíte se závěry Kristiána? Byli jste někdy v situaci, kdy vám rada někoho jiného pomohla? Dokázali jste pro sebe zformulovat svůj problém? Bylo to těžké? 15 min.

Reflexe

Každý žák sám pro sebe zkusí odpovědět na otázku: „Dokázali jste pro sebe zformulovat svůj problém? Bylo to těžké?“ Lektor vyzve, zda se někdo chce svěřit ostatním se svým problémem a zda by ocenil radu od vrstevníků. Aktivita musí být naprosto dobrovolná, bereme ohled na klima třídy. Lektor může začít připraveným problémem, u kterého by ocenil radu žáků, např. slabá vůle ve výuce cizích jazyků, malá ochota vyjít ze své komfortní zóny, např. při pobytu v přírodě atp. 15–20 min.

Cíle lekce

1. Žák uvažuje o sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně.
2. Žák hodnotí možnosti seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.